

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/59/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616208343
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6616208343.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobcu: B. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XXX/XX, XXX XX O. K. J. - W. O., E. štátny občan E.y, zomr. XX. XX. XXXX, v konaní právne zastúpený KORABOVÁ & LOVICH s. r. o., advokátskou kanceláriou so sídlom Záborského 42, 831 03 Bratislava, IČO: 50 131 931 proti žalovanej: U. U., nar. XX. XX. XXXX., bytom S. X, XXX XX J., právne zastúpená X., advokátska kancelária so sídlom Kármana 22/A, 984 01 Lučenec, IČO: 42 303 427, za účasti intervenienta: KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou AK FELIX NEUPAUER & PARTNERS so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/173/2016-619 zo dňa 08. 07. 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu č. k. 7C/173/2016-619 zo dňa 08. 07. 2021 zrušuje a konanie o žalobe žalobcu zastavuje.

II. Žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.000,- € v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia titulom náhrady nemajetkovej ujmy a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobou sa žalobca domáhal voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď v dôsledku dopravnej nehody zavinennej žalovanou utrpel poranenia, v dôsledku ktorých sa stal invalidným. Žalovaná bola právoplatne uznaná vinnou zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 23. 01. 2013 sp. zn. 2T/250/2013. Napriek tomu, že žalovaná svoju vinu na dopravnej nehode uznala a žalobcovi sa ospravedlnila, domáhal sa i náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku poškodenia jeho zdravia ako parciálneho práva na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka).

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie právny zástupca žalobcu, ako aj žalovaná.

3. Z obsahu spisu vyplýva, že po rozhodnutí okresného súdu dňa 08. 07.2021, a to dňa XX. XX. XXXX žalobca zomrel. Preukazuje to úmrtný list vydaný E. Y. zo dňa XX. XX. XXXX, podľa ktorého žalobca dňa XX. XX. XXXX zomrel v V. X - J., o čom bol vydaný úmrtný list v knihe úmrtí Q. L. X (č. I. 698 spisu).

4. Krajský súd ako súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“) preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, a to v rozsahu podľa § 379 CSP a z dôvodov vymedzených podľa § 380 ods.

1 CSP a napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 389 písm. a/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP konanie o žalobe žalobcu zastavil.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

6. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

7. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

9. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

10. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

11. Podľa § 63 ods. 1 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

12. Podľa § 63 ods. 2 CSP v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

13. Podľa § 63 ods. 3 CSP, ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve.

14. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu a zastavenie konania o žalobe žalobcu. Z obsahu spisu je totiž zrejmé, že konanie o náhradu nemajetkovej ujmy v prejednávacom spore začalo dňa 29. 06. 2016, ktorou žalobou sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko zo strany žalovanej došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv, a to predovšetkým do práva na ochranu jeho života a zdravia v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj do práva na ochranu súkromného a rodinného života. Žalovaná bola právoplatne uznaná vinnou zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 23. 01. 2014, sp. zn. 2T/250/2013. V príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú zavinila žalovaná sa stal žalobca invalidným, a to bez časového obmedzenia, nakoľko nebol predpoklad zlepšenia jeho zdravotného stavu. Vzhľadom na vzniknuté následky, intenzitu a trvalý charakter predmetného zásahu, ktorý mal negatívny dopad na osobný, ako aj profesionálny život žalobcu, sa tento domáhal v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko mal za to, že spôsobené následky nie je možné odstrániť morálnou satisfakciou, nakoľko žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola v primeranej miere zmiernená jeho imateriálna ujma.

15. Ako už bolo uvedené vyššie, o žalobe žalobcu rozhodol okresný súd rozsudkom dňa 08. 07. 2021. Následne dňa XX. X.XXX, . v čase plynutia lehoty na odvolanie, žalobca zomrel. Rozsudok okresného súdu bol doručený jeho právnenému zástupcovi až dňa 23. 07. 2021, ktoré doručenie je nutné považovať za neúčinné, ak smrťou splnomocniteľa (žalobcu) plnomocenstvo zaniklo. Odvolanie podal proti tomuto rozsudku žalovaný včas. Vzhľadom na uvedené, rozsudok okresného súdu v celom rozsahu nenadobudol právoplatnosť.

16. Žalobca smrťou stratil procesnú subjektivitu (§ 61 CSP), pričom nedostatok procesnej subjektivity predstavuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania; nakoľko k strane procesnej subjektivity žalobcu došlo až po začatí konania v prejednávacom spore, až po rozhodnutí okresného

súdu, ktorý rozsudok v celom rozsahu nenadobudol právoplatnosť (viď bod 15. odôvodnenia). Na základe odvolania žalovanej bolo povinnosťou odvolacieho súdu podľa povahy sporu posúdiť, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať s dedičmi žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že pre záver o splnení zákonných podmienok na pokračovanie v konaní po smrti žalobcu je rozhodujúca povaha sporu a pre úvahu o tom, či v prípade smrti žalobcu v priebehu konania sa má konanie zastaviť, alebo v ňom možno pokračovať, je spravidla rozhodujúce, či smrťou žalobcu dochádza k zániku uplatnenia nároku, alebo či tento nárok prechádza na dedičov.

17. V prejednávanom spore sa žalobca podanou žalobou domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka v dôsledku porušenia, resp. neoprávneného zásahu žalovanou do jeho práva na ochranu osobnosti, a to do jeho práva na zdravie.

18. Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, ako aj zásadná neprevoditeľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva. Ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť). Patria každej fyzickej osobe „a priori“ s rovnakým právnym postavením. Upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti, sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby. Sú nezdediteľné, netvorí predmet dedičstva.

19. Nemajetková ujma v peniazoch predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia (ospravedlnenie) ako rýdzo osobné právo nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom má za následok, že ide o osobné právo majetkovej povahy.

20. Právo na ochranu osobnosti môže uplatniť iba tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej smeroval neoprávnený zásah. Aj v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/3394/2010 zo dňa 26. 01. 2011 je nutné konštatovať, že nárok na primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu v seba zahŕňa nielen požiadavku na zaplatenie určitej peňažnej čiastky, ale predovšetkým ide o morálne odškodnenie za neoprávnený zásah do osobnostného práva žalobcu. Nárok na zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu je teda nárokom osobnej povahy, ktorý môže uplatniť len poškodený účastník, teda fyzická osoba, do ktorého osobnostného práva bolo zasiahnuté neoprávnené a jeho smrťou tento nárok zaniká. Svojou povahou je totiž tento nárok veľmi úzko spätý s postihnutou fyzickou osobou a má za účel primeraným finančným obnosom zmierniť nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi neoprávneným zásahom do jeho práva na ochranu zdravia.

21. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv a ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o prípad objektívnej zodpovednosti. Práve žaloba na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Pre určenie, či a prípadne s kým je možné v konaní pokračovať (§ 63 CSP), je smerodajné posúdenie povahy uplatňovaného nároku. Povahou veci treba pritom rozumieť hmotno-právnu povahu predmetu konania. Povaha veci neumožňuje v konaní pokračovať najmä vtedy, ak práva a povinnosti, o ktoré v konaní ide, neprechádzajú na právnych nástupcov, alebo ak smrťou strany konania dochádza podľa hmotného práva k zániku právneho vzťahu, pre ktorý sa konanie vedie. Keďže právo na ochranu osobnosti ako právo osobnej povahy, smrťou fyzickej osoby zaniká a neprechádza na dedičov po úmrtí fyzickej osoby, ktorá sa cítila byť poškodená zásahom do svojej osobnosti (zdravia), je povinnosťou súdu toto konanie zastaviť a nepokračovať v ňom s jej právnymi nástupcami.

22. Keďže právo na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) je právom osobnej povahy, ktoré zaniká smrťou fyzickej osoby a neprechádza na dedičov (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/116/96), potom, ak žalobca v priebehu tohto konania zomrel, súd je povinný konanie zastaviť.

23. Nedostatok procesnej subjektivity predstavuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania, nakoľko k strate procesnej subjektivity žalobcu došlo až po začatí konania v prejednávacom spore, po vyhlásení rozsudku okresného súdu, ktorý do smrti žalobcu nenadobudol právoplatnosť, preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu konanie zastaviť vzhľadom na povahu sporu. Odvolací súd preto rozsudok okresného súdu zrušil a konanie zastavil.

24. Podľa § 256 ods. 1 C. s. p., ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

25. Podľa § 257 C. s. p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko rozhodnutím odvolacieho súdu konanie v prejednávacom spore končí, bol odvolací súd povinný rozhodnúť o nároku na náhradu trov celého konania, teda aj konania pred okresným súdom. Z procesného hľadiska došlo k zastaveniu konania pre dôvody na strane žalobcu, ktorý počas konania zomrel. Vzhľadom ale na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v okolnostiach prípadu, keď v dôsledku smrti žalobcu v priebehu konania nemožno hovoriť o úspechu niektorej strany v spore alebo zavinení niektorej zo strán na zastavení konania, odvolací súd rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznáva. Odvolací súd prihliadal aj na to, že nedošlo k meritórnemu prejednaniu veci odvolacím súdom v dôsledku smrti žalobcu o jeho nároku na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda nároku osobnej povahy.

27. Na záver odvolací súd dopĺňa, že o návrhu právneho zástupcu žalobcu zo dňa 11. 08. 2021 na prerušenie konania do skončenia dedičského konania po žalobcovi nerozhodoval, považoval ho za neúčinný, ak smrťou splnomocniteľa (žalobcu) dňa XX. XX. XXXX plnomocenstvo zaniklo (§ 33b ods. 2 Občianskeho zákonníka).

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.